

Το σαράκι του αντικαπιταλισμού

ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

Κάπου ανάμεσα στην υπερβολή και την πραγματικότητα, καλλιεργείται ο νέος «μύθος» που ακουμπάει σε τραγικές αλήθειες: η Ελλάδα σοβιετοποιείται και τα Βαλκάνια φιλελευθεροποιούνται. Αδιανόητο; Ως χθες, ναι. Σήμερα, που η ιδιωτική οικονομία στενάζει, οι ελπίδες είναι στο δαιμόνιο εκείνων των υπέροχων, δημιουργικών Ελλήνων που κρατούν τη χώρα ζωντανή, όσο μπορούν, με τις όποιες επιχειρηματικές δυνάμεις τους έχουν απομείνει.

Ολοένα και πιο συχνά ακούω και διαπιστώνω το βάθος της αντικαπιταλιστικής κουλτούρας που υπάρχει στην Ελλάδα. Σε ένα νεφελώδη και στείο αντικαπιταλισμό εκβάλλουν παραπόταμοι αμάθειας και άρ-

νησιν. Πυκνή και συναρπαστική είναι η αφήγηση του Στάθη Ν. Καλύβα στο νέο του βιβλίο «Καταστροφές και θρίαμβοι» (εκδ. Παπαδόπουλος), και εκεί σε ένα σημείο αναφέρει πως «ο παραδοσιακός αντιαμερικανός και αντι-ιμπεριαλιστικός λόγος ανακυκλώθηκε με ευκολία σ' έναν αντικαπιταλιστικό και αντι-γερμανικό λόγο». Η αντικαπιταλιστική κουλτούρα στην Ελλάδα είναι παλιά και είχε ανέκαθεν πολλές τροφούς. Παραδοσιακά στέκεται απέναντι στο επιχειρηματικό δαιμόνιο των Ελλήνων και σε όλα όσα έχουν

επιτύχει οι δημιουργικοί Έλληνες σε καθεστώς ελεύθερης αγοράς. Ο αντικαπιταλισμός ως ψυχωσική εμμονή εκπροσωπείται στο προσβλητικό ιδεολόγημα της ψωροκώστανας και στους αναξιοπρεπείς βλαστούς της: τις θεωρίες του θυματοποιημένου έθνους και του επιδοτούμενου πολίτη.

Ο αντικαπιταλισμός διαθέτει σήμερα υποστηρικτές στα κόμματα της Χρυσής Αυγής, του ΚΚΕ και του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι ίσως η «δημαγωγική υπεραπλούστευση που παράγει ο εθνικολαϊκισμός», όπως είχε διατυ-

πώσει σε ένα άρθρο του ο Γιώργος Παγουλάτος. Και ενδεχομένως να μην υπάρχει τίποτε πιο εύκολο από το να στρατολογήσεις ένα μεγάλο κοινό, που δεν ενημερώνεται, αλλά απλώς αντιλαμβάνεται ευανάγνωστα σχήματα. Αυτό το ίδιο κοινό, όμως, εξ ίσου εύκολα θα νιώσει πτημένο και προδομένο.

Είχε γράψει ο Κώστας Στούπας πως «οι Έλληνες γοητεύτηκαν από τον στείο εθνολαϊκισμό και τον ψευδο-σοσιαλισμό της ευημερίας χωρίς ανταγωνιστική εργασία και ελεύθερη αγορά». Εκεί, ίσως, είναι η πηγή του προβλήματος. Η Ελλάδα ζει ακόμη κάτω από τον ζυγό των αυτοκαταστροφικών παρανοήσεων, στις οποίες έχει παρασύρει ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού.